Рік II. [illegible] (96) Вівторок, 1. липня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

ЛЬВІВ ЗДОБУТИЙ

ГОЛОВНА КВАТИРЯ ВОЖДА, 30. 6. —ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ НІМЕЦЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ПОДАЄ:

Німецькі війська здобули нині Львів, на цитаделі повіває від год. 4'20 німецький воєнний прапор.

Безупинна погоня за большевиками

ГОЛОВНА КВАТИРЯ ВОЖДА, 1. 7. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

ЯК УЖЕ ВІДОМО З НАДЗВИЧАЙНОГО ЗВІДОМЛЕННЯ, НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА, ЩО ПОСУВАЮТЬСЯ В ГАЛИЧИНІ, ЗАЙНЯЛИ ЛЬВІВ. У СЕРЕДУЩІЙ ЧАСТИНІ БОЄВОГО ФРОНТУ ЗАТІСНЕНО ЩЕ БІЛЬШЕ ПЕРСТЕНЬ ДОВКОЛА СОВІТСЬКИХ АРМІЙ, ОКРУЖЕНИХ ІЗ УСІХ БОКІВ. НА ПІВНІЧНОМУ КРИЛІ ВІДБУВАЄТЬСЯ БЕЗУПИННА ПОГОНЯ ЗА ВОРОГОМ. НА ПОБЕРЕЖЖІ ЗАЙНЯТО ЛІБАВУ.

В морській акції проти В. Британії підводні човни затопили підчас нових атак на ворожі транспорти під конвоєм, про які згадано в звідомленні з 29. червня, дальших 5 кораблів, загальної містоти 25.400 тон, у цьому один допоміжний кружляк. Таким чином осяги згаданих підводних човнів підскочили до 96.100 тон.

Боєві літаки затопили минулої ночі в районі Грей-Ярмавт 3 торговельні кораблі, які плили під конвоєм, загальної містоти 23.000 тон, між ними один великий транспортовий корабель.

Дальші повітряні атаки підчас минулої ночі були звернені проти портових обєктів над рікою Рамбер.

Ворог скинув минулої ночі розривні й запальні бомби на північно-німецькому прибережному терені, здебільша на мешкальні дільниці міст Гамбурга й Бреми. Було кілька вбитих і ранених між цивільним населенням. Ушкоджено численні будинки.

Нічні ловецькі літаки й протилетунська артилерія мають нові осяги підчас відбивання цих нічних британських повітряних атак. Вони зістрілили 3-поміж британських літаків, які атакували.

Підчас боїв на сході відзначився спеціяльною відвагою полк. Гух, командант відділу поспішних змоторизованих військ, полк. Вебер, командант одного з полків піхоти, підпоручник одного розвідчого відділу Фльорент, старший десятник одного полку гірських стрільців Беравер і старший стрілець одного полку піхоти Гасе.

Підчас затоплення двох контрторпедовців, одного торпедовця та одного підводного совітського човна відзначилися спеціяльно: поручник маринарки Вуперман, як командант ґрупи переслідувачів, та поручник маринарки Альберт Мілер, підпоручник маринарки Вебер і підпоручник Ґаґ, як команданти поодиноких переслідувачів.

Підчас переможних боїв на сході вирізнились славно різні одиниці протилетунської артилерії.

Франція зірвала дипльоматичні взаємини з СССР

ЖЕНЕВА, 1. 7. — Французький уряд оголосив офіційний комунікат про зірвання дипльоматичних взаємин із СССР такого змісту:

„Французький уряд, одержавши неабиті докази, що дипльоматичні й консулярні агенти Сов. Росії ведуть у Франції діяльність, яка загрожує публичному ладові й безпеці держави, рішив зірвати дипльоматичні взаємини з Москвою".

Французький амбасадор у Москві дістав доручення поінформувати про це рішення совітський уряд. Совітського амбасадора у Віші повідомив про це в понеділок передполуднем заступник прем'єра і міністр закордонних справ адм. Дарлян.

Город Львів вільний!

Краків, 1. липня 1941.

Город Льва визволений від страшної тиранії большевиків! У Львові нема вже ні червоних міліціянтів, ні босяцьких червоноармійців, ні рознузданих комісарів, ні розперезаних садистів-енкавудистів! У Львові не знущається вже орда жидиків, що утотожнювали себе з державною владою, та з якими утотожнювалась московсько-большевицька влада. Минувся жах, що тривав усього тільки 21 місяців, та який проте коштував тисячі й десятки тисяч людських існувань та видавався в'нічию — і тим, що його переживали там, у мурах Львова, і тим, що всією своєю істотою тужили за поворотом до рідного, свого Львова!

Скільки трагедій пережив той гордий город князя Льва?! Скільки різнонаціональних військ він бачив уже в своїх старезних мурах, скільки ворожих навал перекотилось по його довкільних горбах та середімських кітловинці?! Яким приманливим було те місто для обох наших слов'янських сусідів! І яка в ньому українська тугість, скільки в ньому животворної української сили, що українство Львова зберéглось понад століття поневолення та найбезоглядніших денаціоналізаційних ворожих зусиль! Рівно 600 літ старались західні сусіди спольщити стародавню столицю Західньої України. У 1918 р. повстали проти законної української влади, курявою пожеж вкрили нещасне місто, насиллям його здобули, глумились над ним назвою „семпер фіделіс", опоганили „хрестами вірности". Твердинею польщини вважали місто, в якому безупинно билося українське серце.

Суперничали з ними північні сусіди. Вже в 1914 році москалі дали передсмак того, чим годували столицю України — золотоверхий Київ, — що його, скарбницю українських історичних та мистецьких памяток, прозвали були „матерью русскіх ґарадоф". Але в 1914-15 рр. була тільки спроба: прем'єра відбулася щойно 22. вересня 1939 р. Тоді то з облудними гаслами „визволення" з-під польського ярма ввійшли до українського Львова московські большевицькі війська з жидівськими комісарами й від тоді то розпочалось пекло, що тривало разом 21 місяць!

Любе місто, трагічне місто! Тисячі синів і доньок західньо-українських земель покинули були свою батьківську землю, шукаючи захисту від фізичної загибелі та гадаючи у своїх особах зберегти для нації певний культурний потенціял. Але не було ні одної одиниці між ними, навіть між тими, які не жили раніш у самому Львові, — щоб думками всі ми не були з тобою впродовж усіх тих довгих 21 місяців! І все числили дні, години й хвилини, і все молились, мріяли та взаємно себе самих переконували, що всетаки вернемось ще до Львова! І здійснились наші найсміливіші мрії скорше, ніж гадалось, затріщала в самих підвалинах совітська тюрма народів червоної Москви. У несповна два роки після вибуху європейської війни наймогутніша армія, що

існувала в історії світа, впродовж кількох днів від початку своїх дій — змела зі Львова червону орду!

Львів вільний! Не знаємо, чи багато наших рідних живе ще на руїнах, що залишились після кошмарних минулих 21 місяців. Не знаємо, скільки наших культурних цінностей пропало, не знаємо, чи не виглядає нині Львів, мов один цвинтар та немов чуже місто. Але знаємо, що всі зміни, що в ньому зайшли — це тимчасовий намул. Правдиве, вічне в ньому й невмируще — українське серце, український дух. І за визволення того пригніченого духа від ворожої кормиги — належить нинішнім справжнім визвольникам глибока вдяка: вдяка всіх українців, львовян і не-львовян, для яких проте назва „Львів" є нерозривно звязана з самим поняттям українства.

—o—

Жидівсько-большевицькі злочини

ЖИДІВСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ФІНАНСУВАЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ.

Досі загал знав, що московським большевизмом кермували всілякі Троцькі, Кагановичі, Літвінови і безлічі менших та більших злочинців, які вміли використати підчас революції московську гниль і збудувати московське, жидо-большевицьке царство. Всі знаємо також, що Москва винищувала пляново і послідовно український нарід нечуваними вирафінованими методами: постійним голодом, масовими розстрілами і засланнями на Соловки, тундри Сибіру та пустині Туркестану. Жидова і Москва знала, що без знищення українців не буде їх панування на Україні. Тому завзялися знищити український нарід, втопити в морі крови. Одначе мало хто знає, що цю руїнницьку роботу фінансував від самих початків большевицької революції не хто інший, як лиш американсько-жидівський капіталістичний світ, найбільша американсько-жидівська фінансіера, банкирі. Доказів на те немало. І так документарні докази зібрала тайна розвідча служба Злучених Держав Америки ще підчас світової війни і тоді розіслала навіть звідомлення про те довірочно всім посольствам союзних держав у Вашинґтоні. Ці документи побачили денне світло таким чином, що один французький часопис опублікував дещо з цих документів ще 6. березня 1920 р. з ось такою приміткою: „Правдивість цього документу ґарантована. За вірність змісту тих інформаций бере на себе відповідальність тайна розвідча служба ЗДА".

Ця служба ствердила вже у 1916 р., що в Росії йде підготова до революції і що її фінансують американські жиди: Яків Шіфер, Ґуґенгайм, Макс Брайтунґ, банковий дім Кун-Аеб і спілка з директорами Яковом Шіфером, Феліксом Варбурґом, Оттоном Каном, Мортімером Шіфером і Ганадером у проводі. Ці жидівські фінансісти запрягли для своїх цілей кадри передових жидів. Яків Шіфер хвалився вже у 1917 р. публично, що добрі висліди революції в Росії — це діло його фінансової допомоги. Дня 24 березня 1917 оголосив „Ню-Йорк Таймс" статтю під заголовком „Як Яків Шіфер фінансував революційну пропаґанду в царській армії" з ревеляціями про те, що аґенти Шіфера ділали всюди між російським військом при допомозі його грошей. Гроші не грали в цього жида ніякої ролі і він видав на большевицьку революцію у 1917 р. 12 мілiонів долярів. Крім нього видавали на цю революцію головокружні суми ще інші жидівські банкирі. У згаданому документі американської тайної служби подані провірені відомості, що згаданий Яків Шіфер пересилав на спілку з управою нюйоркського большевицького часопису „Форвертс", почавши від весни 1917 р. постійно великі суми жидові Бронштайнові-Троцькому на переведення російської революції. Знову жид Павло Варбурґ, свояк Шіфера, мав у Вашинґтоні постійні звязки з провідними большевицькими кругами у Злучених Державах. Також банковий дім Кун-Леб і спілка були у близьких взаєминах з банковими домами Фрер і Ґінсбурґ у Парижі, з філіями у Петрограді та в Токіо, а всі вони співпрацювали з жидівським банковим домом Шпайер і Комп. в Лондоні, Парижі і Франкфурті. Отже большевизм — це діло жидів. Це доказує також той факт, що з революцією прийшли до влади ті большевицькі орґанізації, в яких грали головну ролю жиди. Урядовий орган англійського жидівського світу „Джюс Кронікл", ствердив у самих початках революції з нетаєною радістю, що третина совітських урядовців — це жиди. Дня 4. квітня 1919 р. ця сама ґазета підкреслювала, що велика кількість жидів є большевиками. Не диво, бо жидівські ідеали є тотожні з большевицькими.

Знову жид Коген писав дня 12 квітня 1940 р. у часописі „Ти Каммоннет": „Кажу без пересади, що большевицьку революцію здійснено тільки при жидівській допомозі. Жиди є тими, що не тільки покермували долею Совітів, але й кермують ними сьогодні та в майбутньому також буде ця керма спочивати в їх руках. Тому не без причини червона зоря, колишній символ жидівства і сіонізму, є сьогодні символом большевизму, тим символом, що заповідає перемогу". Таке написав жид, який грав ролю інтернаціонала, а виявив у цій статті душу кожного жида, з жадобою панувати над нежидівським світом.

Позволимо собі навести ще один документ цієї жидівської расової жадоби запанувати над світом. „Наш Путь", часопис видаваний у Шанґгаю, з 25. травня 1941, оголосив відпис письма, найденого підчас большевицької війни у 1918-19 рр. при вбитому команданті другого полку Зундері. Текст документу такий:

Довірочне.

Представникам відділів Міжнародного Жидівського Союзу:

Сини Ізраіла! Час нашої перемоги близький. Здійснюється те, про що ми давніше тільки мріяли. Ми, ще недавно слабі і безпомічні, сьогодні з гордістю підносимо голову. Ми зробили все. Росія є під нашим пануванням. Тільки не забуваймо ні на хвилину, що мусимо бути обережні. Свята журба за нашу забезпеку не сміє допускати ні співчуття ні милосердя. Забравши майно і золото, ми перемінили ворога у жалюгідних рабів. Але не треба його жалувати. Треба усунути провідний елемент, розбудити партійну ненависть, міжусобиці між селянством й робітництвом. Така боротьба зруйнує культурні скарби, створені християнськими народами. Обережно, сини Ізраїля! Політичні й економічні сили та вплив на маси в наших руках. Бронштайн, Апфельбавм, Розенфельд, Штайнберґ — всі вони, як також багато інших, це вірні сини Ізраїля. По містах, у комісаріятах, харчевих комісіях, комітетах тощо наші люди грають першу ролю.

Але не опяняйтеся перемогою. Не забувайте, що і червона армія може звернути ненадійно зброю проти нас. Тому ще раз: Обережно! Затіснюйте наші ряди. Боріться за наші вічні ідеали".

—o—

МАДЯРСЬКА АРМІЯ В ПОХОДІ.

БУДАПЕШТ, 1. 7. — **Голова ґенерального штабу мадярської армії подає:**

Згідно з додатковими повідомленнями, що надійшли до мадярського ґенерального штабу, совітські літаки бомбардували 27. 8. Надбаня і Талябферальва. Совітські бомби не спричинили ніякої шкоди. Також у суботу прийшло в багатьох місцях на границі до боїв між совітськими і мадярськими відділами. Мадяри здоганяли ворога і в багатьох місцях перейшли кордон.

—o—

МУНЕС ҐРАНДЕ БУДЕ КОМАНДАНТОМ ЕСПАНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЧОГО ЛЕҐІОНУ.

МАДРИД, 30. 6. — Найбільше виглядів на команданта еспанського добровольчого леґіону проти большевиків має військовий ґубернатор округи, що прилягає до Ґібральтару, ґенерал Мунес Ґранде. Він є не тільки старий і заслужений військовий командант із часів еспанської громадянської війни, але також і старий член Фаланґи. Мунес Ґранде був першим ґенеральним секретарем Фаланґи і вважають його одним із найкращих членів тієї орґанізації.

—o—

ДАНЦІ ГОРНУТЬСЯ ДО ПОЛКУ „НОРДЛЯНД" ПРОТИ БОЛЬШЕВІЇ.

КОПЕНГАҐА. 30. 6. — Започаткована вербункова акція до протибольшевицького полку „Нордлянд" прибрала дуже гарні розміри. На сам тільки зазив через радіо зголошуються добровольці з усіх сторін краю. Вони йдуть на фінляндський фронт. Уже творяться поборові станиці по всіх містах Данії. Найбільше добровольців дає Копенгаґа.

—o—

СИЛЬНИЙ НАПЛИВ ДОБРОВОЛЬЦІВ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 1. 7. — В Еспанії безперервно зголошуються добровольці до леґіону проти большевиків. Дуже великий наплив добровольців є в провінції Кадікс. З Валенсії подають, що до пополудня в суботу зголосилося там 800 добровольців у літах між 20—28 і більше як 2500 старших осіб. Між добровольцями є 3-ох молодих людей з одної визначної родини, якої батьків червоні повбивали підчас громадянської війни. Вони тепер покинули все, щоби помстити своїх батьків. Навіть інваліди з громадянської війни зголошуються і намагаються всіми способами піти на фронт проти червоних. У казармах Валенсії зголосилося більше як 400 вояків і багато старшин еспанської армії. Таксамо масово голосяться члени старої ґвардії Фаланґи. Мабуть вже в понеділок перший транспорт добровольців покинув Валенсію.

—o—

СЛОВАКИ ІДУТЬ ПЕРЕМОЖНИМ ПОХОДОМ.

БРАТИСЛАВА, 1. 7. — Перед своїм відходом на фронт, міністр ґен. Чабльос прийняв представників преси і заявив їм, що словацькі війська, що досі були в боях, виявили себе як дуже добрі. Словацькі військові відділи вже зайняли сильно укріплену совітську оборонну лінію та ідуть рамя об рамя з німецькими вояками в переможному поході наперед. Покищо словацька армія не видаватиме ніяких военних повідомлень. Словацький нарід іде проти ворога світу, яким є большевизм, твердо і рішучо. І саме тепер він дає докази тієї своєї рішучости.

—o—

Штурмом їзда на Львів

У вересні 1939 р., підчас німецько-польської війни, прорвалася німецька гірська дивізія ген. Кіблера через Самбір на Львів. Та справи вимагали того, щоби зайняту столицю короля Данила передати большевикам, які підходили зі сходу. З нововиданої в Берліні книжки „Шляхами німецьких перемог" містимо розділ, присвячений цій славній німецькій офензиві.

„Наступаючи обабіч Перемишля здобуто Самбір і Яворів. Висунені наперед відділи дійшли до Львова".

„Львів піддався вчора німецьким відділам, що підходили. Переговори в справі передачі ведуться в порозумінні з совітськими відділами, що стоять на східніх передмістях".

Із звідомлень Головної Команди Збройних Сил із 13. та 23. вересня 1939 року.

*

Один німецький старшина, що брав участь із *панцирним загоном* у боях на східньому фронті, описує цікаво епізод із польсько-німецької війни, незвичайно характеристичний для тодішнього німецького способу ведення війни та для бравурности німецького вояка.

...День 12-го вересня 1939 р. мав статись для гірської дивізії X памятним днем, далекосяжним у непередбачувані наслідки.

Спершу продовжувано наступ на Самбір, що був зайнятий без боїв увечорі 11-го вересня. Підчас наступу наспів до полковника Шернера в год. 6.30 наказ команданта дивізії, ґенерала-хорунжого Кіблера: „Завдання на сьогодні: найгостріше наступати на Львів".

Окремими наказами видається негайно, після короткої орієнтації, сотникові Мерксміллерові й підлеглим йому старшинам такі доручення: Передня сторожа відїздить в год. 10-ій із північного Самбора й проривається в напрямку Львова. Далі слідує роздача наказів для стежних відділів головних сил, що мають посуватись зараз-же за передньою сторожею спочатку в напрямку на Калинів (7 км. на північний схід від Самбора). Наказ щодо переслідування [illegible] — пізніше [illegible] й по-роздавано в 100 примірниках усім командантам та помічникам.

Рівно в 10-ій год. виїжджає сотник Мерксміллер із передньою сторожею з Самбора через Калинів у напрямі Львова. Головні сили, попереду курінь Зайц ,слідують щільно за нею. „Штурмова їзда на Львів" почалась!

При розгалуженні доріг на південь від Конюшок натрапляє передня сторожа на ворога в силі приблизно одиеі сотні, що в безжурній маршевій кольоні прямує по шляху на північний схід. Передні вози відкривають кулеметний вогонь на батави. Ворог іде врозтіч направо й наліво по полях. Забиті й ранені лежать довкола, підводи без погоничів волочать коні здовж і впоперек дороги, їх треба виминати в цій головокружній їзді.

Темпо підвищується ще більше. Обабіч дороги кидають ворожі рої з 3, 6, 10 й 20 людей зброю та підносять руки. Через Рудки пролітаємо в хмарах куряви. Переходове темпо — 60 до 70 км., так як пізніше ще раз коротко перед Львовом; передня сторожа наближається до вузини озер біля Малованки.

Тут приходить остання велика перешкода, де ворог може й мусить ще перед Львовом ставити успішно опір. Чоло прориваеться в швидкій їзді, дарма, що сильний вогонь, аж до середини міста; підстаршина Песінґер із 16 сотні — німецький майстер у бігу на далеку віддаль — відзначається при цьому. Сильний ворожий кулеметний та крісовий вогонь змушує задні частини передньої сторожі та головні сили до стриму. Маємо перші втрати.

Після півторагодинного бою дорога знову вільна до наступу. Командант полку збирає, ще в часі бою, всі досяжні частини докупи для переведення фронтального пролому далі в напрямку Львова. З небагатьох возів творится моторизоване чоло. Воно відїжджає, за ним штаб полку, потім ще одна навантажена піонірська сотня і т. д. Наказ: „Витворюючи куряву, темпом автострад Німеччини, просто на Львів!". Нашвидку знову заладований курінь Зайца слідує безпосередньо.

Дорога засіяна частинами виряду, покиненою зброєю та возами всіх родів. Польські вояки біжать обабіч дороги *в ровах* з піднесеними руками на [illegible] батареї...

Темпо підвищується покищо аж до границі можливостей моторів.

Старшини штабу щораз пристають на дорозі, порядкують посування, гукають до перелітаючих, пізніше знову здогонюваних відділів. Гасло дня: „Львів" вбиває в них це слово невтомно, підриває їх, дарма, що важкі умовини, вперед, аж поки перші вози не вганяються до західнього Львова.

Тут періщить ворожа пальба, крісова, кулеметна, незабаром також із двох цільних гармат, нам напроти: ніяка це штука для ворога, що потребує стріляти лише уздовж дороги та з безпечного становища. Відпір зміцнюється незабаром, ворог видно переміг перший страх цілковито несподіваного нападу на місто. З домів, залізничих вагонів, з дерев, сиплеться на нас ворожий вогонь, польська піхота підсувається ближче. Жменька людей, що в шаленому темпі осягнула Львів, чіпляється міцно зі штабом полку західньої групи домів та тримає здобутий терен, аж поки не наїжджають задні частини переслідувальних відділів.

Приходить звідомлення, що в міжчасі розгорілися поважні бої на маршевій дорозі в Рудках та на північ від них, спершу із розігнаними, тепер же із знов зібраними ворожими частинами. То ж не можна надіятись покищо на допомогу.

Ще в пізніх пообідніх годинах прибуває до західнього Львова лише командант дивізії, ген.-хорунжий Кіблер із першим старшиною генерального штабу. Дивізія видає наказ перевезти вночі з 12. на 13. вересня вантажними автами всі моторизовані частини, що є під рукою, до Львова.

Головна сила полку гірських стрільців домашерувала впродовж 12-го вересня під командою полк. Франека, після одногодинного відпочинку біля Городович, до Самбора, де в 18 год. закватирувалась. Ще в год. 11,15 довожувано дальші зміцнення переслідувальним відділам.

13. вересня видає командант дивізії особисто в год. 6.30 наказ бути готовим до атаки на Львів. Підчас того, коли старшини сидять у якомусь садку, нотуючи розподіл атаки на своїх мапах, виють над ними ворожі ґранати та з глухим лоскотом розриваються далеко позаду.

Атака, що її на підставі наказу дивізії веде полковник Шернер, має відбуватися уздовж західніх й північно-західніх периферій міста, щоби здобути горбки біля Збоїськ. Тут уперше виступає назва Збоїська, що мала для боротьби полку гірських стрільців, у днях від 13-го до 21-го вересня, неймовірне значіння.

Гірська дивізія призначує атаку на год. 10.15. З височини Камяної Гори (височінь 374) видно було *широко* закроєну ціль дня в напрямку Збо-

---

Ф. Д. 2)

Орда йде...

А що всі накази виниичани ретельно виконували, про це виразно свідчило все навколо — і набіло вимальовані паркани (наказ польського міністра внутрішніх справ), і дбайливо виклеєні паперовими пасками (*не знати навіщо*) *шиби* на вікнах.

— Бачимо добре тепер, — виправдувалися люди, — що все це дурне було, та, дяка Богові, по всьому вже...

А в природі чудова погода, сонце пекло, як уліті, скрізь по лісах росли рясно гриби й цвіли вдруге суниці...

* *
*

Усе ніби добре, Богу дякувати: погода стояла прегарна, мов на замовлення, і можна було пускатися в дорогу, з усіх сторін масами вертались до рідних околиць люди — можна було приєднатись до них і разом мандрувати.

Одно зле: надходили тривожні чутки, що совіти зайняли Волинь і сунуть ордою на Галичину. Були це, правда, „татарські вістки", але щось правди в них таки було: говорили про це всі й говорили однозгідно.

Поляки дуже тішилися.

— Совети ідон на помоц нам!

Як і з якого титулу большевики могли йти на допомогу Польщі — один Бог святий знав, але не було ні одного поляка, що не потирав би радісно рук.

— О, в Польщеою ще не кінець, пане! Прийдуть, пане, совети сюди — щойно тоді, пане, зачнеться...

Поляки раділи, а в українців стигла кров у жилах від усіх цих вісток. Як? Совети? Та ні , це щось зовсім неможливе! Якщо б це правда була, німці не ставились би так прихильно до українців. Ні, ні, це щось зовсім, зовсім неправдоподібне!

Чутки про большевиків поширювались все ширше й упертіше, а одного ранку на голубому небі затуркотів якимсь особливим, не німецьким турком літак і викинув у повітря хмару білих метеликів.

Довго виблискували паперці на сонці, доки не долетіли до землі. А коли долетіли, щасливі народи довідалися, що совети йдуть визволяти їх: українців і білорусинів ізпід польського ярма, а поляків ізпід їх власного ярма капіталістів, панів-дідичів і всякого рода буржуїв-визискувачів. Так-таки й написано було на малих шматочках лихенького паперу (ліпшого, видко, не було), що всіх чекає довгождана свобода. Про жидів не було в летючках ні слова, але з загального змісту виходило, що всі тепер брати й товариші і що залізний советський молот із червоним серпом приголублять і заспокоять усіх.

Посумніли щасливі народи. А найбільше посумніли й притихли поляки. Одні жиди прояснілн на обличчях і, косо позираючи на німців, заметушилися.

— Що ж буде тепер? — бідкалася Марійка. — Що буде? Як я додому дістануся?

Савчук заспокоював її:

— Не турбуйтеся, панно Марійко. Дістанемося. Люди йдуть, дійдемо й ми. Щодо мене, то я вирушав би в дорогу хоч і зараз.

— Ні, ні, — втручалася в розмову пані Клекоцька. — Не спішіться. Це вам не прогулька на Чортову Скалу. Мусите усвідомити собі, що вам доведеться йти цілими днями, може навіть тижнями. Почекайте, обдумайте все спокійно, а не так відразу: іду! — і пускатися вже на не знати що.

Пані Клекоцька була тої думки, що треба трохи перечекаати. Тепер вертаються дорогами самі вояки роззброєної польської армії. За ними посунуть безчисленні хмари збігців. Треба зачекати на них і вертатися разом із ними. Тимчасом може вияснитися щось, зміниться на краще. Ні, ні, вона рішуче проти того, щоб Марійка вирушала тепер.

Думка пані Клекоцької запанувала над усіма іншими, і Марійка з Савчуком постановили кілька днів перечекати.

А вістки про наближення большевиків надходили все далі, були навіть люди, що вже бачили їх. Проте Клекоцька навіть слухати не хотіла про те, що большевики будуть у Львові, Львів повинен лишитися в німецьких руках. Подумати тільки, навіщо б німці облягали тоді Львів? Може бути, що Луцьк чи там Тернопіль окупують тимчасово большевики, але щоб зайняли вони Львів — це абсурд, панове! Ось побачите.

Але чому ж тоді німці не беруть Львова? Що, не можуть узяти? З їхніми танками, технікою, бомбовцями? Ні, щось тут не теє... Зовсім щось неясне, панове! Як собі хочете...

І справді, тяжко було розібратися в тому, що діялося навколо. У Винниках спокійно стояли німці, у Львові гупали гармати, большевики підсувалися все ближче.

Але ось раптом у Винниках перебігла сенсаційна новина:

Німці вислали ультимат до команди обо-

[і]ських висот так докладно, як і дотеперішній терен атаки. Все зводилось до того, щоб атаку на безсумнівно захитаного ворога перевести скорим темпом. Придавлююча горяч давалася так у знаки, що необхідно було дати виснаженому й від учора голодному відділові переходовий постій. І дійсно, впродовж дуже короткого часу ворожий опір віджив і зріс несподівано в силу. Стрільці на деревах ставали щораз живішими.

Фронтально уставлені відділи звідунів мусіли внаслідок цього концентричного й цільного вогню залягти щільно перед власним фронтом.

В год. 12.40 вдається завдяки знаменито діючому телефонічному відділові пор. Бовша наладнати звязок із командантом дивізії; ген. Кіблер підкреслює ще раз вагу висот Збоїськ та бажає осягів у продовжуванні атаки.

Боєвий відділ Пікера вужем просувається цілими годинами. в гірському порядку через густий, порослий кущами, ліс, гірські стрільці тягнуть свої важкі вантажі через цілу низку глибоко врізаних долин, що всі біжать у східньо-західньому напрямку й мусять бути перерізані впоперек — аж поки приблизно півтора км. на південний-захід від Голоска не осягають вільного терену. Час приспішує скоре в цій околиці западання вечера. Тому командант полку наказує напасти найкоротшою дорогою на Голоско та за одним ударом пробитись дорогою аж до Збоїськ.

Якийсь місцевий віденець вказує нам найкоротшу дорогу до Збоїськ — надзвичайно щасливий припадок, бо на підставі мапи з поділкою 1:300.000 годі було вести. Посуваємось гладко обабіч дороги в напрямку Збоїськ у такому порядку: 13-та сотня, кулеметна чота, 7-ма сотня, частини I/ГІ У, на більшій віддалі 8-ма сотня. Побут 6-ої та 2-ої сотні невідомий.

Два польські старшини попадають, здивовані, гірським стрільцям у руки.

На Збоїськах 13-сотня вдаряє в темені ночі на польську стоянку. Більшість поляків утікає, залишаючи кількох забитих. Значне число запряжених возів, головно з харчами, в наших руках.

——o——

Як здобуто берестейську твердиню

Знаємо з останніх двох років, як то большевики, використовуючи конюнктуру, забирали сусідні краї. Забираючи їх, вони не тільки большевизували, але перемінювали їх одночасно в оборонні твердині проти Німеччини. Таким шляхом створили цілу систему випадових твердинь, між ними найсильнішою була давня, ще російська твердиня Берестя. Це місто дуже надається на твердиню вже завдяки свойому положенню. Сама цитадель положена між ріками Буг і Мухавець, серед горбів, валів і підземель, складається з чотирьох островів, а кожний це для себе також твердиня. Разом вони займають площу чотирьох квадратових кільометрів.

Тому здобути її — нелегка справа. Коли вже навіть вдасться перейти через Буг на острови, то треба зв[illegible]ити бій за кожну [illegible] частину цитаделі, бо легко поперерівати проходи між ними. До того на островах повно доріжок і стежок, так що необзнайомленому легко заблудити, а обзнайомлений може кожної хвилини скритися. До того горбки опанцирені, так що приходиться зводити бій просто за кожний метер землі.

Тому треба подивляти цю незрівняну завзятість вояків із Обердонау, що вивязалися знаменито зі свойого завдання підчас здобування Берестя. Як тільки вдалося німецьким воякам здобути в рукопашній боротьбі залізничий міст і поперепливати через Буг, зараз вдарили на три крайні острови й узяли їх впродовж кількох годин. Опісля вдарили на четвертий, середній, найсильніше укріплений острів. Тут — як потім показалося — було дві дивізії. З ними йшла завзята боротьба. Навіть перші німецькі частини попали в неволю і мусіли в тих казаматах перетривати півтора дня. Вкінці, після двох днів завзятої боротьби, впала 24. червня й ця сильна твердиня. Ні[illegible]мецьке військо вкрилося ще одним вінком слави. При здобутті найдено великі запаси папіросок із назвою „Кляра Цеткін". Вони пригадали вмить колишні темні хвилини для німецького народу, але одночасно пригадали також, що таксамо, як тоді німецькі сили зуміли зломити большевицькі спроби в Німеччині, так також німецька армія зломить під кермою Фірера цю загрозливу язву для цілого світу.

——o——

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ОГЛЯДАЄ АЗОРИ.

ЛІСАБОН, 1. 7. — З окружні губернатори Азорських островів звернулися із проханням до португальського президента генерала Кармони, щоби офіційно як голова держави відвідав португальські острови на Атлянтійському океані. В добре поінформованих кругах говорять, що президент Кармона виїде на Азори в другій половині липня. Лісабонський щоденник „Діяріо де Лісбона" пише з того приводу, що відвідини голови держави на Азорах матимуть величезне національне і пропагандивне значіння. Таксамо як колись португальські воєнні кораблі супроводили в 1901 р. тодішнього короля Португалії Карльоса, що тоді відвідав Азори, так і тепер през. Кармона виїде в товаристві одиниць воєнної фльоти. Кажуть, що також і Бразилія вишле на Азори в честь ген. Кармони один воєнний корабель.

——o——

ЗА МАЙБУТНЄ І ЖИТТЯ ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ, 1. 7. — Фінляндський щоденник „Ілокка" помістив у звязку з промовою президента Фінляндії гідну уваги статтю, що має заголовок: „Наказ до походу". У тій статті фінський часопис пише, що тепер видали наказ до походу. Фінські вояки стояли на кордонах з вогнем захоплення в серцях і могутньою силою в руках. Після століть надійшла **велика хвилина.** Сотні тисяч фінських вояків вхопляться за колесо історії і покотять його на те місце, на якому воно повинно бути. Є тільки **одна надія, одно бажання, одна віра й одна воля** — наперед! До остаточного визволення і тривкого миру! Рішучою [illegible] твердими наче залізо ударами рішається по цей і по той бік границі майбутнє і життя нової великої Фінляндії.

рони Львова з вимогою негайно піддати місто. Львів відмовився капітулювати. Німці вислали вдруге парляментарів із пересторогою, що завтра в 9-й рано розпочнуть гураганне бомбардування міста. Цивільне львівське населення вони годяться перепустити дорогою на Винники і на Збоїська. У Львові паніка. Маси людей із клунками на плечах уже сунуть шосою. Прошу подивитися в вікно, що на дорогах діється.

Справді, через Винники переходили товпи людей, угинаючись від тягару різних річей. Ішли молоді, старі, діти.

— Ну, значить, почуємо завтра рано громи, — сказав брат Клекоцької. — Варшава вже напівзруйнована, те саме буде тепер із Львовом.

Страшно було подумати, що чудовий Львів обернеться в купу румовища й грувів. Старий, славний Львів. Через кого? Через спізнених „боґатеруф", що хочуть творити польські „леґенди", ховаючись за плечима дітей і жіночими спідницями!

Довго йшли товпи львівських утікачів аж до смерку. А коли впала ніч на землю, глуха тиша залягла навколо. Загадково мовчав серед темряви й таємничий Львів.

Було вже десь коло 10-ої вночі, коли хтось енергійно застукав у двері.

Відчинили. Прийшов сусід.

— Чули новину?

— А що таке? — всі нараз.

Сусід підійшов до стола й сів.

— Погані новини. Німці покидають Винники й слідом за ними входять сюди большевики. Львів згодився піддатись, але не німцям, а большевикам. Німці відходять аж за Сян.

— Що ви кажете! — скрикнула Клекоцька, хапаючись за серце, й безсило, зблідши на обличчі, сіла.

— На превеликий жаль і на біду нашу, те, що чуєте, пані, — сказав сусід. — Я сам розмовляв із німецьким командантом.

Новина громом прибила всіх.

— Дивіться, дивіться-но, — показав сусід рукою на вікно, — яка сила світел на шосі. Це відходить від нас остання німецька моторизована частина.

Усі похапцем кинулися на терасу.

Було темно й тихо. Далеко на шосі за Винниками, розтягнувшись довжелезним шнуром, беззвучно пересувалися світла німецьких самоходів. А з протилежного боку, поблискуючи в темряві рефлекторами, тяжко гриміли залізом на бруку совєтські танки.

Усі сумними поглядами провожали німецькі світла й мовчали. На серці у всіх лежав тяжкий камінь, а в думках стояв страшний запит: що ж буде?

Мовчки, нерозгаданою тайною, світилися в зоряному небі сім космічних точок Чумацького Воза.

*

Всю ніч без перерви гриміли на шосі большевицькі танки. Не переставали гриміти вони, коли прийшов і день. Люди повиходили з домів і, стоячи обабіч головного тракту, здивовано придивлялися до маси рухомого гремучого заліза, що прирачкувало сюди з таємничого, обгородженого невідомістю краю по той бік Збруча. Куди суне це залізо? Нащо? Що воно несе з собою?

З відкритих веж танків похмуро визирали невеселого вигляду червоноармійці в лихеньких, підбитих вітром, одностроях, із червоною пятикутною зіркою на кашкетах. Була це мішанина всіх рас і пород людей: монголи, словяни, туркмени, семіти, Бог знає якої ще крови й назв двоногі істоти. На вулицях стояв нестерпний дух смердючої бензини й оглушливий гуркіт металю.

— Боже, яку масу цих танків мають вони! — завважує хтось.

— Заліза, а не танків! — глухо поправляє його невідомий голос із юрби.

У різних місцях по боках тракту стояли в ровах зіпсуті танки. Десятки мовчазних червоноармійців у засмальцованих блюзах ліниво й злобно возилися коло них.

Савчук узяв обережно Марійку за лікоть і відвів її набік.

— Хочете почути найновішу анекдоту? — запитав він тихо над її вухом. — Є, знаєте, такого типу совєтські танки, що їх обслуговує аж 52 чоловіки: один сидить при кермі, другий у вежі при гарматі, а решта пятдесят, знаєте, що роблять?

— Ну? — дивлячись здивовано в очі Савчукові, запитала Марійка. — Не знаю.

— Та як не знаєте? — усміхнувся Савчук. — Дуже легко догадатися. Решта — пхає танк.

Марійка клипнула повіками й миттю прикрила йому вуста долонею.

— Ну-ну! — погрозила вона потім пальцем і узяла Савчука за вухо. — Не дуже ви! Навколо жидки підслухують, зрозуміли ви? Ходімте ліпше до того митюжка, послухаємо, що там той червоноармієць проповідує.

(Далі буде).

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

ЛИПЕНЬ.

1. Вівторок — мч. Леонтія.
2. Середа — Юди ап.

— ЦІКАВИЙ ВИКЛАД. У четвер, дня 3. 7. ц. р., відбудеться в домівці Комісії Міста при УДК в Кракові, вул. Льоретанська 18, ІІ. п., виклад інж. Зенона Кохановського п. н. „Фабрикація чавуна". Початок в год. 19.30. Просимо всіх зацікавлених інженерів, промисловців, ремісників та інших громадян прибути на цей цікавий виклад. — Господарський Відділ УЦК.

— КУРС МАШИНОПИСАННЯ. В підготовній акції, що її переводить тепер Жіноча Секція в Кракові, урухомлюється як черговий крок — курс машинопису. Вишкіл машиністок на німецьких машинах — це чергове дуже важне завдання. Буде ведений фаховою німецькою силою в вечірніх годинах. Час тривання: один місяць. З огляду на обмежену кількість машин число курсанток може бути невелике. Тому радимо зголошуватись скоро та лише таким, що не боїться труду й солідно хотять опанувати цей фах. Вписи приймає Жіноча Секція, вул. Зелена 18, між год. 15—18. 3х

— Д-Р ІВАН ЛЕМІШКА, дир. шпиталю в Сяноці, зложив на полонених українців із німецько-большевицької війни квоту 100 зол.

— ВІДЧИТ М-Р ІРИНИ РОЖАНКІВСЬКОЇ на тему „Жінка східньої України" не відбувся в суботу 28. ц. м. з незалежних від нас причин. Пересуваємо його на середу 2. липня ц. р. на год. 17-ту в домівці Жіночої Секції при вул. Зеленій 18.

— МИСТЦІВ-ГРАФІКІВ І МАЛЯРІВ прошу негайно подати свої адреси: С. Половець, Краків, Зелена 26/II.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Царик Леонід, Краків 100, Сухенко Є., Варшава 14, о. Клим Медицький, Довжнів 10, о. Богуш Григор, Довжнів 30, д-р Кушнір Сергій 50, Рибак Софія, Шиперки 20, Веркшуц, Рожнів 60, Курилівна Павлина, Збидків 5, Павлусевич Ганна, Березки 5, Семанюк Юр. 4, Сумак Михайло, Госс 49.60, м-р Кравс Степан, Яроцін 10, інж. М. Мартинець Михайло, Устронь 20. — Хто черговий?

— НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ зложили робітники з Міттельгавзен (в нім. марках): Ковалевич Василь 5, Грибок Д. 2.50, Янушкевич 2.50, Г. Василь 3, Данилевич Петро 3, Голюватий М. 2, Дідчик Іван 3, Наконечний Степан 2, Дроздовський Осип 3, Морозевич Осип 2, Мякота Макар 3.

— КУРСИ ДЛЯ НАРОДНІХ УЧИТЕЛІВ. У порозумінні з Головним Відділом Науки й Навчання в Уряді Г. Г. подаємо до відома, що в часі між 10. липня й кінцем серпня цього року відбудуться в Криниці й також мабуть у Холмі 6-ТИЖНЕВІ курси для некваліфікованих народніх учителів, якщо, очевидно, дозволять на це обставини. Курси ці призначені й обовязкові для всіх тих некваліфікованих учителів, що вчать тепер в українських народніх школах в Г. Г. Їх скінчення дасть абсольвентам право навчати в народнім шкільництві. Докладні інформації подамо в найближчому часі. — В часі літніх ферій є в пляні також улаштування 2-ТИЖНЕВИХ курсів для кваліфікованих народніх учителів у таких місцевостях: Криниця, Сянік, Ярослав, Грубешів, Холм, Біла Підляська. Завдання цих курсів — приготовити учителів до навчання нововведених предметів (німецька мова, українське народознавство) та подати деякі інші педагогічні вказівки. Участь у них добровільна. Ті, що задумують такий курс відбути, зголосять це службово в дотичного шкільного радника, а також в УДК (Делегатурі) найпізніше до 15. липня ц. р. — Шкільний Відділ УЦК.

СПРАВА ДОДАТКОВИХ ХАРЧЕВИХ КАРТОК.

Повідомляємо, що додаткові харчеві картки на місяць липень 1941 р. видаватимуть в УДК-Краків, Льоретанська 18, у днях 28. і 30. червня та 1. і 2. липня 1941 у такій поазбучній черзі:

1. 7. (вівторок) від год. 8—12 і 15—17, букви Н, О, П, Р, С;

2. 7. (середа) від год. 8—13, букви Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я.

Щоб одержати харчеві додаткові картки, вимагаємо предложити:

а) особисту виказку (Авсвайскарту) або посвідку реєстрації в УДК,

б) виказку вплачених датків до УДК,

в) червону харч. карту, а від українців з околиці Кракова потвердження замельдування в місцевості замешкання (або також черв. харч. карту). УДК-КРАКІВ.

Велика неділя

Гураганний грюкіт гармат зриває мене зі сну. Вибігаю з хати надвір, мов пяний. Слухаю й ухам своїм не вірю. Невже ж це сон? На ранніх обріях могутні заграви пожеж. Крізь гарматні громи пробивається гудіння бомбоносців та свист стежних літаків. Сміються очі, в жилах хвилюється кров, мов розбурхані весняні потоки, а серце бє молотом. Думки, неначе в похміллі, танцюють у голові. Душа рветься з тіла й хоче летіти туди на широкі степи, на Соловки, в дикі тайги Сибіру, в гнилі льохи московських червоних тюрм і звістити любим братам: настав час відплати! Ломіть скажені грати катівських тюрем, відплатіться звірським сатрапам за свої кривди й цілих міліонів. Не щадіть ні одного червоного гада. Допоможіть непереможній німецькій зброї змести з лиця землі червону комуно-жидівську погань. Геройське сонце показалося зза обріїв, мальованих кривавими вогнями...

О, любе сонце! Невже ж ти засвітиш у заплакані віконця нещасних міліонів рідних братів? Ти звіщаєш їм волю? Якась непоборна думка кричить голосніше за всі сумніви: Так!

Бог вислухав благання катованих старих батьків і матерей та освятив кров замучених героїв і Могутньою Рукою карає дикого ката.

І покарає тяжко! Гнів і помста мучених міліонів не матиме милосердя! Кров за кров! Муки за муки!

Буг на своїх могутніх хвилях переносить гордих німецьких вояків у крицевих шоломах, що ними черпатимуть воду із великого Дону... Вже їхні гармати грають на славу й перемогу...

МИХ. ДЯЧЕНКО.

Фінляндія на світанку нової доби

НАКАЗ ФЕЛЬДМАРШАЛА МАННЕРГАЙМА ДО ФІНСЬКИХ ВОЯКІВ.

ГЕЛЬСІНКІ, 1. 8. — У неділю вранці проголосили такий військовий наказ фельдмаршала Маннергайма:

„Фінські вояки! Наша зимова війна закінчилася гірким миром. Без огляду на підписання миру наша країна була безперервно предметом **ганебних погроз і безнастанних вимушувань** нашого ворога. Одночасно в звязку з тим ворог злочинно цькував проти нас з метою знищити нашу єдність. Це свідчить, що ворог від самого початку не хотів ніякого тривкого миру. Підписаний тоді мир був тільки перемирям, яке саме тепер **кінчається.**

Ви знаєте нашого ворога, Ви знаєте його споконвічне зазіхання знищити нашу хату, нашу віру і нашу вітчину та обернути в рабів наш нарід. Той самий ворог, та сама небезпека знову тепер стоять на наших кордонах. Без ніякої причини наш ворог по варварськи заатакував наш мирний нарід і обкинув бомбами наш край. Будуччина рідної землі домагається від Вас діл. Я закликаю Вас піти за мною в цю **святу війну проти ворога нашої нації.** Наші поляглі герої встануть із своїх могил і стануть побіч Вас! З братерства зброї з могутньою военною силою Німеччини черпайте непохитну відвагу в **хрестоносний похід** проти нашого ворога, щоби забезпечити майбутнє Фінляндії. Товариші зброї! Ходіть за мною цей останній раз, тепер, коли повстає нарід Карелії, і перед нами стає світанком завтрішній день Фінляндії!

Розмова між Крипсом і Молотовом

ШТОКГОЛЬМ, 1. 7. — Брітійський амбасадор у Москві сер Стафорд Крипс відбув свою першу розмову з Молотовом. — Про це повідомило англійське радіо. Крипса супроводили різні члени британської місії. Крім того — як подало те саме джерело — Крипс відбув розмову також і з американським амбасадором у Москві.

Данія проти большевизму

КОПЕНГАҐА, 30. 6. — Данський уряд у звязку з великим военним конфліктом на Сході оповістив таку декларацію:

„Внаслідок війни, що вибухла між Німеччиною й СССР — велике военний конфлікт в Европі ввійшов у нову фазу. Данія мусить звернути на неї особливу увагу, бо Німеччина звернула тепер на Сході свою зброю проти держави, що довгі літа була загрозою для добробуту й існування нордійських держав. Факт, що побоювання в нордійських краях перед небезпекою зі Сходу зовсім не були безосновні, потверджує напад СССР на Фінляндію в 1939 р. Геройська оборона Фінляндії в цій нерівній боротьбі спричинила в нас велитенський зріст симпатії для наших братів із півночі, що боролися з СССР. Сьогодні, коли після нової атаки СССР на Фінляндію боротьба йде наново, данський нарід має такі самі почування. Одначе цим разом Фінляндія не веде свою боротьбу відокремлено. Під німецьким проводом бореться вона спільно з іншими европейськими краями в імя оборони европейської культури. Теперішній конфлікт, якого вислід причиниться в рішальний спосіб до забезпечення **народів Европи перед розкладом внутрішнього порядку, йде в нашім спільнім інтересі".**

*

Цю заяву данського уряду, що заповідає зірвання взаємин із СССР і підкреслює спільний інтерес Европи щодо висліду великого конфлікту на Сході, обговорюють у вступних статтях усі копенгазькі щоденники. „Федреляндет" підкреслює, що ця заява означає солідарність із новою Европою. Данський нарід зрозумів вагу активного приступлення ряду европейських держав до боротьби, що її веде Німеччина з ворогом цілого світа. Ці держави вказали нам шлях. Нашим обовязком є **солідарно** приступити до цих держав.

„Насіональ Тіденде" підкреслює, що данський уряд заявив виразно, по чиїй стороні є симпатії Данії в теперішнім конфлікті на Сході, **відкликуючи одночасно свого посла з Москви.**

—o—

ВІД ВОЄННИХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗВІДОМЛЕНЬ ВІЄ ЗБЕНТЕЖЕННЯМ.

ШТОКГОЛЬМ, 1. 7. — Совіти намагаються якось закрити важкі невдачі і втрати першого тижня війни. Тому большевицьке недільне военне звідомлення обмежується головно до того, що оповідає про „геройські вчинки" поодиноких червоноармійців. Але таке повідомлення зі самохвальбою видається навіть анґлійському пресовому бюреві Ройтера надто наївним. Після того як лондонське пресове бюро передало дві довгі сторінки таких „геройських вчинків", воно закінчило так: „Решта звідомлення складається з того, що далі наводить поодинокі вчинки і деяке число подій другорядного значіння".

—o—

ДЕ ВАЛЕРА ОСТЕРІГАЄ.

ДАБЛИН, 1. 7. — Де Валера знову вказав в одній довшій промові на небезпеку, яка загрожує Ірляндії. „Ми зобовязалися — казав він — боронитися перед кожним нападом, звідки би він не вийшов. Зі становища невтральности це наш обовязок". Де Валера зазначив, що це є погляд не тільки уряду, але також усіх партій і цілого народу!

—o—

Значіння фільмового мистецтва

Кіно-фото-світливство — це один із наймолодших винаходів останніх століть, як і радіо, телеграф, тощо.

Українці як в інших, так і в цій ділянці — із зрозумілих причин — стоять на останньому місці.

По світовій війні — не враховуючи Совітської України — спорадично деякі люди брались за цю таку важку ділянку в культурному надбанні кожного народу.

Недавно тому (1933—1934) артист-маляр і вихованок французьких та італійських академій — Роман Турин — накрутив при допомозі свого товариша француза звукову фільму п. н. „Над Прутом у лузі", яка із артистичних поглядів була дуже добре опрацьована, але польська цензура не дозволила на її висвітлення, крім поодиноких сцен, як додаток до польського тижневика ПАТ-а.

Другу фільму накрутив цей самий Турин у Варшаві п. н. „Каюковий з'їзд у Варшаві", яку пізніше висвітлювано в польських кінах. По цій другій фільмі залишив цю ділянку, а француз виїхав до Парижа.

Другий випадок — це остання вузько-стрічкова кооперативна фільма п. н. „До добра й краси", яку сфінансував і замовив РСУК у Львові. Світлив відомий українцям світливець зі Львова Юліян Дорош, а головну ролю грав український артист Поліщук.

Другу фільму п. н. „Крилос" фінансував проф. Пастернак зі Львова, в якій головні ролі грали артисти злучених театрів ім. Котляревського й яку також світлив Ю. Дорош. Та фільма ця не побачила вже денного світла внаслідок війни. А все ж таки мені доводилось бачити фрагменти із неї, опрацьовані дійсно по мистецьки.

Також в Америці відомий артист Авраменко накручував звукову фільму „Запорожець за Дунаєм", у якій головну ролю Марусі грає оперова співачка Марія Сокіл.

Та й цієї фільми ми не бачили знову ж із причини польської цензури.

Крім цього декілька людей за кордоном працювало на цьому полі, м. ін. п. Лисюк із Америки, який приїхав накрутити фільму в памятних днях березня 1939 р. із першого засідання сойму в Хусті. З причини відомих подій і нещасливого випадку з сином (його одинокий син згинув у вуличних боях у Хусті), фільма ця, мабуть, досі не побачила денного світла.

Від довшого часу п. Мишкевич працює у фільмовій ділянці в Празі.

Стільки про наше кіно-фото-світливство.

Тепер у цій ділянці ніхто не поцікавиться тим, яке велике пропагандивне значіння має фільма. Перед війною деякі наші люди, закладаючи за почином ред. Василя Левицького і Юліяна Дороша „Фільмо-виробничу Кооперативу", яка — до речі кажучи — не мала часу розвинути вповні свою діяльність, крім об'їздового кіна з фільмою „До добра й краси", зробили гарний початок.

По цей бік Сяну й Буга часто бачимо на додатках тижневика Г. Г. сцени з українського життя, нпр.: „Передача собору в Холмі", „Висвячення Преосв. епископа Палладія", Свято ноші в Сяноці" та останньо висвітлювана в Відні фільма п. н. „Великдень в Україні", яка викликує самозрозуміло подив і є найкращим пропагандивцим середником для українства взагалі.

Про ціль і потребу української фільми зайво згадувати, бо це розуміє кожна людина. Згадаю тільки новітні держави (Німеччина, Італія, Еспанія), де фільма є важним пропагандивним засобом і де не можна собі уявити пропаганди без фільми.

Так, як пісня хору В. Божика робить велике враження серед чужинців і розносить добре імя українця (останні виступи в Мінхені й Берліні), так українська фільма може й мусить зробити це стократь краще.

Українська фільма, як засіб пропаганди української краси природи, слова та пісні зробить багато більше й у більш доступній формі, ніж усякі свята, дискусії та промови.

Богдан Кецала.

Посмертна згадка

† С. СЕВЕРИНА, ЧСВВ.

Дійшла до нас спізнена вістка про смерть С. Северини ЧСВВ, яка померла 2-го лютого ц. р. у Львові, після довгої та важкої недуги.

Не маємо змоги подати ближчі й точніші дані з життя Покійної, зрештою вони не важні тепер, бо життя Її загально відоме. Нерозгаданим залишилося тільки те, що саме спонукало Покійницю покинути рідню й хату, постригтись у черниці, змінивши віру й народність. Може вона, уроженка Поділля, вже дитиною відчула чар тієї розлогої країни, може якась зустріч, якась книжка зясувала Їй внутрішню міць того народу, серед якого жила?

С. Северина, покінчивши вищу освіту, учителювала в ґімназії СС. Василіянок і не замкнулась у манастирських мурах. Незвичайно рухлива, шукала вияву для своєї творчої вдачі. І натрапила на розлогу та занедбану ділянку памяток українського народнього мистецтва та матеріяльної культури. Цій справі віддалась з усім зусиллям своєї небуденної енергії. І справді — впродовж кількох літ повстала збірка, яку з повним правом можна назвати етноґрафічним музеєм. Своїми широкими звязками ,що їх завдячувала ученицям та приятелям, вона доповнювала постійно свою збірку, розбудовуючи її в усіх напрямках. Подорож до Америки з експонатами українського народнього мистецтва поширила круг Її приятелів, так що й за морем знайшла Вона зрозуміння для свого діла.

Свою збірку передала Вона Музеєві Наукового Т-ва ім. Шевченка. Останніх кілька літ не могла так інтензивно працювати, бо хворіла важко серцем. І згасла, відсунена від своєї улюбленої довголітньої праці. — В. Їй П.!

———o———

КРИТИКА АМЕРИКАНСЬКИХ ЗБРОЄНЬ.

ВАШИНҐТОН, 1. 7. — Військова комісія американської палати репрезентантів склала звіт з дуже гострою критикою зброєнь Злучених Держав. У цьому звіті кажеться про поважні недостачі найважніших матеріялів унаслідок занедбань. Згадана комісія каже, що після довгих тижнів студій вона прийшла до переконання, що передовсім нема відповідального проводу. Далі відповідні державні установи не уявляють собі навіть своїх завдань. Крім того влада виявляє жалюгідний нахил творити комісії замість розвязувати проблеми.

———o———

МАЛЬТА ПІД БОМБАМИ.

РИМ, 1. 7. — Головне Командування Італійської Армії подало 29. 6. такий звіт: Вночі на 28. 6. відділи італійського летунства бомбардували летунські бази і портові уладження у Ля Валеті на Мальті. Над островом Лямпедуза італійська морська протилетунська артилерія зістрілила один британський літак, який намагався бомбардувати згаданий острів. Ворог атакував Бенґазі та одну іншу місцевість в Сирті. У східній Африці положення без змін.

———o———

ВЕЛИКІ АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 1. 7. — Останніми днями паризька поліція арештувала щось коло 250. заграничних комуністів. Таким чином від липня 1940 р. у Франції арештували 17.138 комуністів. Про це сказав представникам американської преси повновласник французького уряду в Парижі — амбасадор де Брінон. Він заявив також, що комуністична пропаганда намагається використовувати життєві труднощі, спричинені війною, для своїх цілей. Також і в справі сирійського питання французькі комуністи діставали накази з Москви.

———o———

ЗАСПОКОЄННЯ В ШВЕЦІЇ.

ШТОКГОЛЬМ, 1. 7. — 30. 6. шведський король Ґустав V-ий виїхав на кілька тижнів до Савролю, де буде відпочивати. — Шведське телеграфічне бюро пише з того приводу, що відізд короля з його літнього осідку в Тульґе біля Штокгольму є доказом того, яке дуже запанувало в Швеції заспокоєння розвитком міжнародього положення

———o———

БОЛЮЧІ ВТРАТИ АНҐЛІЙЦІВ ПІД ТОБРУКОМ.

РИМ, 1. 7. — Головне Командування Італійської Армії подає:

У Північній Африці італійська артилерія обстрілювала сконцентровані ворожі війська на відтинку Тобрук, завдаючи їм болючі втрати.

Британські літаки налетіли на Бенґазі й намагалися заатакувати порт у Триполісі. За кожним разом відогнали їх італійські ловецькі літаки. Зістрілено 2 ворожі літаки.

Крім цього на відтинку Дембідольо в районі Галля і Сідано змушено негайним протинаступом до втечі ворожі війська, які намагались заатакувати італійські позиції.

— ВСІМ УКРАЇНЦЯМ, що перебувають в Німеччині, подаємо до відома, що „Самоучок німецької мови для початкуючих" у 30 лекціях із найважнішими правилами граматики та ключем до вправ (написав І. Корецький) можна дістати в Німеччині у Видавництві: Verlag Otto Harassowitz, Leipzig, Querstrasse 14. — Просимо за цією книжкою туди звертатися. 2-3

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. [illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79